

81 . Grădiștea de Munte (Grădiștea Muncelului) | Comuna: Orăștioara de Sus | Județ: Hunedoara | Punct: Dealul Grădiștei | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 90397.01

Perioade: Protoistorie, Antichitate

Epoci: La Tène, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Cristina Bodó, Daniel Cioată, Gelu Florea, Gabriela Gheorghiu, Ioan Glodariu, Eugen Iaroslavschi, Răzvan Mateescu, Rodica Oanță-Marghitu, Sorin Oanță-Marghitu, Adriana Pescaru, Luca Paul Pupeză, Mariana Sacalâș, Darius Sima, Liliana Suci, Corina Toma, George Trohani

Instituții: Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a României

Rezumat

Cercetările arheologice s-au făcut în două puncte: pe terasa a III-a din Cetate și în zona sacră, pe terasa a X-a, cu precizarea că primele le-au continuat pe acelea din anul 2002. Materialul arheologic constă doar din câteva fragmente ceramice dacice databile în secolul I p.Ch. S-au efectuat consolidări la zidul de incintă pe parametrul interior și cel exterior. Conservări se fac la monumentele descoperite până acum în zona cetății și a zonei sacre.

Raport

Cercetările arheologice s-au făcut în două puncte: I. pe terasa a III-a din Cetate și II. în zona sacră, pe terasa a X-a, cu precizarea că primele le-au continuat pe acelea din anul 2002.

Cetate - Terasa a III-a. Pentru continuarea cercetării arheologice pe terasa amintită s-au trasat două secțiuni, prima în continuare ca traseu a cercetărilor din 2002, iar a doua cvasiperpendiculară pe ea pentru a prinde marginea platoului (terasa I).

Secțiunea I/2003, de 28 x 2 m, orientată E - V a fost trasată perpendicular pe lungimea terasei a III-a și s-a adâncit de la -1 m (m. 25-28) până la -2,5 m, adică până la stânca nativă.

Stratigrafie (de sus în jos):

- humus actual, gros de 0,10 – 0,15 m;
- pământ brun-negricios alunecat sau adus de precipitații de pe terasa I-a;
- pământ brun-gălbui cu pigmentație de arsură și cărbune;
- pământ brun-gălbui pigmentat pe alocuri cu cărbune;
- pământ steril
- stânca nativă

În m. 5-6 era o groapă modernă, iar în m 7-8 un șanț antic, care traversa oblic secțiunea. Alte gropi superficiale s-au reperat în m. 3,20 –21. Șanțul din m. 7-8 era de drenaj și aparține fazei romane a terasei. Materialele arheologice au apărut în straturile 2-4, în primul amintit fiind rulat de pe terasa I (platoul cetății), iar în celelalte două amestecat. Ele constau din ceramică dacică (fragmente de chiupuri, căni, ceramică pictată) și romană (capace, străchini, un fragment de mortarium), cărămizi și țigle dacice și romane, pișcoturi de paviment, zgură de fier, turte de fier fragmentare, cuie, piroane, cuți, conductă de apă fragmentară, călcâie de lance, o cataramă, sticlă (de geam, un fund de pahar), țiște de fier de la o caliga, doi pilaștri de andezit în poziție secundară.

Constatările prilejuite de cercetarea secțiunii au confirmat observația potrivit căreia după cucerirea romană stratul dacic a fost bulversat și desființat de amenajările romane, iar construcțiile romane au fost demontate înainte de retragerea detașamentului militar roman din fosta cetate a capitalei dacice.

Secțiunea IA/2003 de 21,5 x 2 m, cu adâncimea de 0,60–1,70 m, trasată aproape perpendicular pe capătul de SV al secțiunii I/2003.

Stratigrafie (de sus în jos):

- humus actual, gros de 0,10 – 0,20 m;
- pământ galben-brun de aluviune de pe terasa I-a, identic cu acela natural aici, gros de 0,30 –1,30 m;
- stânca nativă de micășist care are în partea superioară sfărâmtura obișnuită

În două locuri (m. 8,75 și 15,50) se vede amenajarea a câte unei trepte (prima înaltă de 0,75 m, cealaltă de 0,50 m) amenajate în stânca nativă. Stratul de cultură nu a putut fi separat de pământul alunecat de pe terasa superioară.

Materialul arheologic a apărut numai în pământul galben-brun și el consta din fragmente ceramice dacice și romane dispartate, fragmente de cărămizi, un bulgăre de zgură de fier, cuie, o scoabă și o verigă de fier.

O amenajare a stâncii putea fi în m. 10 – 15, unde panta naturală a fost demolită și, eventual, în m. 17 – 18,40 unde se putea face o amenajare a unui parapet de lemn, care nu a lăsat urme sesizabile arheologic. Tot acolo ar încăpea un zid dacic de terasă (zidul dacic de incintă avea 3,20 m grosime). În orice caz secțiunea va trebui prelungită și dincolo de pragul în stâncă vizibil de la m. 20,20 până la m. 21,50.

Zona sacră, terasa a X-a: în spatele celor două ziduri de susținere a terasei a X-a cu prilejul lucrărilor de restaurare din 1980 s-a descoperit un depozit de blocuri de calcar fasonate pe șase fețe și se impunea verificarea lui și a relației cu zidul interior de susținere a terasei a X-a. Mica terasă pe care se afla depozitul a primit indicativul Terasa X A. În vederea acestor verificări s-au trasat două secțiuni perpendiculare pe depozit și oblice pe zidul interior de susținere a terasei a X-a.

Secțiunea II/2003 de 10,50 x 1,50 m, orientată E-V și adâncită până la -3,50 m. Stratigrafie(de sus în jos):

- resturi de la intervenția din 1980;
- stânca orizontală (patul depozitului);
- stânca nativă;
- pământ amestecat cu lut pentru umplutura terasei X;
- patul în stâncă al zidului de terasă interior.

Secțiunea III/2003, de 10,50 x 1,50 m, orientată E - V, și adâncită până la -3,50 m.

Stratigrafia este aproape identică cu a precedentei:

- resturi de la intervenția din 1980;
- groapă antică umplută tot atunci;
- pământ amestecat cu lut pentru umplutura terasei a X-a;

- stânca orizontalizată sub depozit și coborâtoare în rest până la patul zidului interior de terasă.

Materialul arheologic constă doar din câteva fragmente ceramice dacice databile în secolul I p. Chr.

Constatările principale prilejuite de cercetarea celor două secțiuni pot fi rezumate astfel: depozitul de piatră a fost așezat pe un pat de stâncă orizontal și conținea blocuri fasonate, deteriorate de acțiunea apei din precipitații, unele cu marcaje antice; panta coborâtoare a stâncii native a fost completată cu umplutura din pământ și lut a terasei a X-a; pentru zidul interior de terasă s-a amenajat un pat orizontal în stâncă; zidul a cedat parțial din pricina presiunii umpluturii terasei.

La demontarea depozitului de piatră s-au recuperat blocurile, care pot fi folosite și toate acelea cu marcaje antice. Marcajele antice constau din litere (31 blocuri), monograme probabil (7 blocuri) și litere plus monograme (30 de blocuri). Lor li se adaugă un bloc cu cinci fețe fasonate marcat cu o literă provenind probabil din zidul de susținere a terasei a IX-a.

Blocurile cu marcaje antice au intrat patrimoniul MCDR Deva, iar restul materialului arheologic la MNIT.

Consolidări: s-au făcut la zidul de incintă al cetății după cum urmează: la paramentul interior pe o asiză -12 m liniari, două asize – 147 m liniari și cu trei asize – 36 m liniari; paramentul exterior: cu două asize -116 m liniari și cu trei asize – 47 m liniari. Parțial s-a umplut cu pământ provenit din săpături mai vechi terasa X A, s-a defrișat făgetul de o parte și de alta a zidului de incintă pe câte o lățime de 2 m de la zid și s-a înlesnit accesul la monumente.

Conservări se fac la monumentele descoperite până acum în zona cetății și a zonei sacre. Descoperirile sunt publicate în articole axate pe categorii de monumente și de artefacte.

Informații suplimentare online

[Raportul 2235 din cronica.cimec.ro](http://raportul2235.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
